

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2018. október 4.*

„Előzetes döntéshozatal – Betétbiztosítási rendszerek – 94/19/EK irányelv – Az 1. cikk 3. pontjának i. alpontja – A 10. cikk (1) bekezdése – A »befagyasztott betét« fogalma – Az uniós jog megsértésével magánszemélyeknek okozott kárért való tagállami felelősség – Az uniós jog kellően súlyos megsértése – A tagállamok eljárási autonómiája – A lojális együttműködés elve – Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése – Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve”

A C-571/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Administrativen sad Varna (várnai közigazgatási bíróság, Bulgária) a Bírósághoz 2016. november 14-én érkezett, 2016. november 4-i határozatával terjesztett elő a

Nikolay Kantarev

és

a **Balgarska Narodna Banka**

között,

az **Okrazhna prokuratura – Varna**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök (előadó), E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- N. Kantarev képviseletében K. Boncheva és M. Ekimdzhiev advokati,
- a Balgarska Narodna Banka képviseletében A. Kalaydzhiev, R. Georgiev és M. Kalaydzhieva advokati,

* Az eljárás nyelve: bolgár.

– az Európai Bizottság képviselőjében P. Mihaylova, A. Steiblyté és H. Krämer, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. június 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. március 11-i 2009/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 68., 3. o.) módosított, a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 1994. május 30-i 94/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1994. L 135., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet, 252. o., a továbbiakban: 94/19 irányelv) 1. cikke 1. pontja i. alpontjának az értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet Nikolay Kantarev és a Balgarska Narodna Banka (bolgár nemzeti bank, a továbbiakban: BNB) között azon kár tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyet N. Kantarev a Korporativna Targovska Bankánál (a továbbiakban: KTB) nyitott folyószámlán elhelyezett és befagyasztott pénzeszközöknek a betétbiztosításból való állítólagos késedelmes kifizetése miatt szenvedett el.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 94/19 irányelv

- 3 A 94/19 irányelv első, második, negyedik, nyolcadik, kilencedik, tizenegyedik, huszonegyedik, valamint huszonegyedik preambulumbekkezdése kimondja:

„mivel a Szerződés célkitűzéseivel összhangban elő kell mozdítani a hitelintézetek tevékenységének Közösségen belüli harmonikus fejlődését a letelepedési jog előtt álló és a szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatos összes akadály megszüntetésével, és ezzel egyidejűleg meg kell növelni a bankrendszer stabilitását és a betétesek védelmét;

mivel a hitelintézetek tevékenysége előtt álló akadályok megszüntetésével egyidejűleg figyelmet kell fordítani arra az esetre, amikor más tagállamban fiókteleppel rendelkező hitelintézetben a betéteket befagyasztják; mivel mindenütt elengedhetetlen a betétvédelem minimálisan harmonizált szintjének biztosítása, ahol betétek találhatók a Közösségen belül; mivel a betétvédelem ugyanolyan alapvető fontosságú, mint a belső bankpiac kiteljesítésére vonatkozó prudenciális szabályok;

[...]

mivel a betétbiztosítási rendszerben való hitelintézeti részvétel költsége nincs összefüggésben azzal a költséggel, amely akkor merülne fel, ha azt követően, hogy a betétesek bizalma a bankrendszer épségét illetően megrendült, a bankbetéteket nemcsak a nehézségekkel küzdő hitelintézetektől vonnák el tömegesen, hanem a jól működő hitelintézetektől is;

[...]

mivel a harmonizációt a betétbiztosítási rendszerek fő elemeire kell korlátozni, és nagyon rövid időn belül biztosítani kell a kifizetéseket az összehangolás minimális szintje alapján kiszámított fedezetből;

mivel a betétbiztosítási rendszereknek a betétek befagyasztását követően azonnal működésbe kell lépniük;

[...]

mivel a betétbiztosítási rendszerek harmonizációja a Közösségen belül önmagában nem teszi kérdéssé a hitelintézetek, különösen azok fizetőképessége és likviditása biztosításának védelmére kidolgozott és működő rendszereket oly módon, hogy e hitelintézeteknél, valamint a hitelintézet más tagállamban létesített fióktelepeinél elhelyezett betétek továbbra is hozzáférhetőek maradnak; mivel az eltérő védelmi célt szolgáló alternatív rendszereket bizonyos feltételektől függően a hatáskörrel rendelkező hatóságok úgy tekinthetik, hogy azok kielégítik az irányelv célkitűzéseit; mivel ezen hatáskörrel rendelkező hatóságok feladata az említett feltételek betartásának igazolása;

[...]

mivel a tájékoztatás a betétesek védelmének alapvető elemét képezi, és ezért minimális számú kötelező rendelkezés tárgyát is kell képeznie; [...]

[...]

mivel ezen irányelv nem eredményezheti azt, hogy a tagállamokat vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságokat terhelje a felelősség a betétesekkel szemben, amennyiben a betéteket vagy a hitelintézeteket garantáló egy vagy több olyan rendszer bevezetését és hivatalos elismerését biztosították, amelyek az ezen irányelvben leírt feltételek mellett biztosítják a betétesek kártalanítását vagy védelmét.”

- 4 Ezen irányelv 1. cikke 1. pontjának első alpontja és 1. cikkének 3. pontja a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

1. »betét« a számlán tartott pénzeszközök egyenlege, vagy szokásos banki ügyletből keletkező átmeneti helyzet eredménye, amelyet a hitelintézetnek a vonatkozó jogszabályi és szerződéses feltételek mellett vissza kell fizetnie, valamint bármely olyan tartozás [helyesen: követelés], amelyet egy hitelintézet által kibocsátott okirat tanúsít.

[...]

3. »befagyasztott betét« esedékes és kifizetendő betét, melyet a hitelintézet nem fizetett ki az alkalmazandó jogi és szerződéses feltételek mellett abban az esetben, ha:
 - i. a hatáskörrel rendelkező hatóságok megállapították, hogy álláspontjuk szerint az érintett hitelintézet pénzügyi körülményeihez közvetlenül kapcsolódó okok miatt az adott időpontban képtelen a betétet visszafizetni, és nem valószínű a későbbi visszafizetés sem.

A hatáskörrel rendelkező hatóságok a határozatot a lehető leghamarabb, de minden esetben legkésőbb 21 nappal azt követően meghozzák, amikor először meggyőződnek arról, hogy egy hitelintézet elmulasztotta az esedékes és kifizetendő betétek kifizetését; vagy

- ii. egy bíróság a hitelintézet pénzügyi körülményeihez közvetlenül kapcsolódó okok miatt olyan határozatot hoz, amely felfüggeszti annak lehetőségét, hogy a betétesek követeléseket támasszanak a hitelintézettel szemben, amennyiben erre a fent említett feltétel bekövetkezése előtt kerülne sor”.

- 5 Az említett irányelv 7. cikkének (1) és (1a) bekezdése előírja:

„(1) A tagállamok garantálják, hogy az egyes betétesek összevont betéteit legalább 50 000 [euró] összegig biztosítják arra az esetre, ha a betétek befagytak.

(1a) A tagállamok 2010. december 31-ig biztosítják, hogy az egyes betétesek összevont betéteit 100 000 [euró] összegig biztosítják arra az esetre, ha a betétek befagytak.

[...]”

- 6 Ugyanezen irányelv 10. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„(1) A betétbiztosítási rendszereknek képesnek kell lenniük arra, hogy a befagyott betétek esetében megtérítsék a betétesek megfelelően bizonyított követeléseit attól a naptól számított húsz munkanapon belül, amely napon az illetékes hatóságok az 1. cikk (3) bekezdésének i. pontja szerinti határozatot meghozzák, vagy a bíróság az 1. cikk (3) bekezdésének ii. pontja szerinti végzést meghozza. Ez a határidő magában foglalja a betétesekre és a betétekre vonatkozó, a követelések ellenőrzéséhez szükséges pontos adatok begyűjtését és továbbítását is.

Egészen kivételes körülmények között a betétbiztosítási rendszer az illetékes hatóságokhoz fordulhat a határidő meghosszabbítása érdekében. Az ilyen meghosszabbítás nem haladhatja meg a tíz munkanapot.

[...]”

A 2009/14 irányelv

- 7 A 2009/14 irányelv (11) és (12) preambulumbekkezdése kimondja:

„(11) Azokban az esetekben továbbá, amikor a kifizetést az illetékes hatóságok határozata indítja el, a jelenleg előírt 21 napos döntéshozatali időszakot öt munkanapra kell csökkenteni, hogy ne legyen akadálya a gyors kifizetésnek. Az illetékes hatóságoknak azonban először meg kell győződniük arról, hogy a hitelintézet elmulasztotta az esedékes és kifizetendő betétek kifizetését. Ezt a tagállamok igazságügyi vagy közigazgatási eljárásainak megfelelően kell megállapítani.

(12) A betéteket akkor lehet befagyottnak tekinteni, ha a korai beavatkozási vagy átszervezési intézkedések nem jártak sikerrel. Ez azonban nem akadályozhatja meg az illetékes hatóságokat abban, hogy a kifizetési időszak alatt az átszervezésre irányuló további erőfeszítéseket tegyenek.”

A bolgár jog

- 8 A Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (az állami és önkormányzati kárfelelősségről szóló törvény; DV 60. sz., 1998. augusztus 5.; a továbbiakban: állami kárfelelősségről szóló törvény) az 1. cikkének (1) és (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az állam és az önkormányzatok felelnek a szerveik vagy alkalmazottaik jogellenes jogi aktusaival és jogellenes cselekményeivel vagy mulasztásaival a közigazgatási tevékenységük gyakorlása körében vagy azzal összefüggésben természetes és jogi személyeknek okozott károkért.

(2) Az (1) bekezdés alapján benyújtott keresetek vizsgálatára az Administrativnoprotsesualen kodeksben [közigazgatási eljárásról szóló törvény] előírt eljárás az irányadó [...]”

9 E törvény 8. cikkének (1) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az 1. cikk (1) bekezdése, a 2. cikk (1) és (2) bekezdése, a 2a. cikk és a 2b. cikk (1) bekezdése szerinti helyzetekben okozott károk megtérítése a jelen törvényben előírt eljárás, nem pedig az általános eljárás szerint kérelmezhető.

[...]

(3) A jelen törvény hatálya nem terjed ki azon kártérítésekre, amelyekre valamely törvény vagy rendelet különös kártérítési módot ír elő.”

10 A Zakon za zadalzheniata i dogovorite (a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény; a DV 1950. november 22-i 275. száma) 45. cikke előírja:

„Aki másnak saját vétkes magatartásával kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A vétkességet az ellenkező bizonyításáig minden jogellenes magatartásból fakadó kár esetén vélelmezni kell.”

11 A kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény 49. cikke értelmében:

„A megbízó felelősséggel tartozik a megbízott által a megbízás teljesítése során vagy azzal összefüggésben okozott kárért.”

12 A Zakona za garantirane na vlogovete v bankite (a bankbetétek biztosításáról szóló törvény, a DV 1998. április 29-i 49. száma) szabályozza a betétbiztosítási alap (a továbbiakban: betétbiztosítási alap) létrehozását, feladatait és működését. A 2009-es kiegészítő rendelkezések (a DV 2009. június 22-i 44. száma) 1a. cikkének megfelelően e törvény ülteti át a 94/19 irányelv és a 2009/14 irányelv rendelkezéseit a bolgár jogba.

13 Ezen törvény 23. cikkének (1), (2), (5) és (6) bekezdésének szövege a következő:

„(1) a betétbiztosítási alap a garantált összeg erejéig kiegyenlíti az érintett bank kötelezettségeit e bank betéteseire részére, amennyiben a [BNB] visszavonta a kereskedelmi bank banki engedélyét.

(2) a betétbiztosítási alap a biztosított betétek összegét az igazgatótanács által kijelölt kereskedelmi bankon vagy kereskedelmi bankokon keresztül téríti meg.

[...]

(5) A pénzeszegek betétbiztosítási alap által történő megtérítésére legkésőbb azon időponttól számított 20 munkanapon belül kerül sor, amikor a [BNB] meghozza az (1) bekezdés szerinti határozatát.

(6) Kivételes körülmények között a betétbiztosítási alap legfeljebb tíz munkanappal meghosszabbíthatja az (5) bekezdésben meghatározott határidőt.”

14 Az említett törvény 24. cikkének (1) bekezdése előírja:

„(1) Azon időponttól, amikor a 23. cikk (1) bekezdése szerinti határozat [BNB] általi meghozatalára sor kerül, a betétbiztosítási alap a betétes bankkal szemben fennálló jogai tekintetében a garantált összeg erejéig a betétes helyébe lép, tekintet nélkül az összeg mértékére, és azon időpontra, amikor a betétbiztosítási alap a garancia alapján az egyes betétesek részére kifizetéseket teljesít.”

15 A Zakona za Bulgarskata narodna banka (a bolgár nemzeti bankról szóló törvény; a DV 1997. június 10-i 46. száma) szabályozza a BNB jogállását, céljait és hatásköreit.

16 E törvény 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A [BNB] a Bolgár Köztársaság központi bankja. A központi bank jogi személy.”

17 Az említett törvény 2. cikkének (6) bekezdése előírja:

„(6) A [BNB] a bankrendszer stabilitásának megőrzésére és a betétesek érdekeinek védelmére figyelemmel hatáskörrel rendelkezik az országban letelepedett más bankok által gyakorolt tevékenységek felügyeletének szabályozására és végrehajtására.”

18 Ugyanezen törvény 16. cikke szerint a BNB igazgatótanácsa többek között „törvényben meghatározott feltételek között és módon fizetésrendszer-üzemeltetői, pénzforgalmi intézményi, elektronikuspénz-kibocsátó intézményi engedélyeket bocsát ki, elutasítja az ilyen engedélyek kibocsátását és visszavonja a bankok erre irányuló engedélyét; [...] a hitelintézetekről szóló törvényben előírt feltételek között és módon különleges felügyelet alá vonja a bankokat”.

19 A Zakona za kreditne institutsii (a hitelintézetekről szóló törvény; a DV 2006. július 21-i 59. száma) a stabil, megbízható és biztonságos bankrendszer biztosítása, a betétesek érdekeinek védelme, valamint a BNB részéről a bankok szabályozása és prudenciális felügyelete területén fennálló tájékoztatási kötelezettség teljesítése érdekében szabályozza az engedélyezési eljárást, a banki tevékenység gyakorlását, a prudenciális követelmények tiszteletben tartásának ellenőrzését és a hitelintézetek tevékenységének megszűnését.

20 A hitelintézetekről szóló törvény 1. cikkének (2) bekezdése szerint „a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 176., 1. o.) 4. cikke (1) bekezdésének 40. pontja értelmében a Bolgár Köztársaságban a bankok felügyeletére hatáskörrel rendelkező hatóság” a BNB.

21 E törvény 36. cikkének (2) és (3) bekezdése előírja:

„(2) A [BNB] a bank részére kiállított engedélyt annak fizetéseképtelensége miatt kötelező jelleggel visszavonja, amennyiben:

1) a bank több mint hét munkanapja nem teljesíti esedékessé vált fizetési kötelezettségeit, amennyiben ez közvetlenül összefügg e bank pénzügyi helyzetével, és amennyiben a [BNB] valószínűtlennek ítéli, hogy e bank elfogadható határidőn belül teljesíti az esedékessé vált fizetési kötelezettségeit, vagy

2) a bank saját tőkéje negatív.

(3) A [BNB] a fizetéseképtelenség megállapításától számított öt munkanapon belül meghozza a (2) bekezdés szerinti határozatot.”

22 Az említett törvény 79. cikkének (8) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(8) A [BNB], annak szervei és az általuk meghatalmazott személyek nem tartoznak felelősséggel a felügyeleti feladataik ellátása körében okozott károkért, kivéve ha szándékosan járt el.”

23 A hitelintézetekről szóló törvény 115. cikkének szövege a következő:

„(1) A fizetéseképtelenség kockázatának kitett bank reorganizációja érdekében a [BNB] e bankot különleges felügyelet alá vonhatja.

(2) Fizetéképtelenség kockázatának van kitéve a bank:

- 1) amennyiben a teljestőke-megfelelési mutatója a meghatározott minimumérték alatt van, vagy
- 2) amennyiben a [BNB] úgy ítéli meg, hogy a bank likvid eszközei nem elegendők ahhoz, hogy a bank a kötelezettségeit azok esedékessé válása időpontjában teljesítse, vagy
- 3) amennyiben a bank az előírt határidőben nem teljesít egy vagy több esedékessé vált kötelezettséget a hitelezőivel szemben.

[...]”

24 E törvény 116. cikke értelmében:

„(1) A 115. cikke (1) bekezdésében előírt esetekben a [BNB] különleges felügyelet alá helyezi a bankot, és:

- 1) csődbiztosokat jelöl ki, amennyiben korábban nem jelöltek ki csődbiztosokat, és meghatározza azok hatáskörét;
- 2) meghatározza a különleges felügyelet időtartamát és feltételeit.

2. Az (1) bekezdésben említett esetekben a [BNB]:

- 1) a bank kötelezettségvállalásait terhelő kamatok az átlagos piaci mértékű kamatlábra csökkentheti;
- 2) meghatározott időszakra részben vagy egészben felfüggesztheti e bank összes vagy egyes kötelezettségvállalásának teljesítését;
- 3) teljes mértékben vagy részlegesen korlátozhatja annak tevékenységét;

[...]”

25 Az említett törvény 119. cikkének (5) bekezdése előírja:

„(5) A 116. cikk (2) bekezdésének 2. pontjában említett esetekben a bank nem tartozik pénzügyi felelősséggel azon kötelezettségvállalásai teljesítésének az elmulasztása miatt, amelyek teljesítését a különleges felügyelet folytán függesztették fel. A különleges felügyelet ideje alatt nem jár késedelmi kamat, sem pedig kamat a bank azon pénzügyi kötelezettségvállalásai teljesítésének az elmulasztása után, amelyek teljesítését felfüggesztették, azonban az ilyen kötelezettségvállalások után a szerződéses kamatokat meg kell fizetni, amely kamatok kifizetésére ugyanakkor a különleges felügyelet megszüntetését követően kerül sor.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

26 2014. március 4-én N. Kantarev pénzforgalmi szolgáltatásokra irányuló keretszerződést, valamint az említett szerződéshez csatolt, folyószámla nyitására irányuló kiegészítést írt alá a KTB bankkal. E kiegészítés többek között kimondta, hogy a betétbiztosítási alap által biztosított védelem kiterjed a szóban forgó folyószámlán elhelyezett összegekre. Ezenkívül az e számlán elhelyezett összegek után fix kamat jár, amelyet évente egy alkalommal vagy e számla megszüntetésének időpontjában kell az említett számlára kifizetni, amelyre szintén kiterjed a betétbiztosítási alap által biztosított védelem.

- 27 Mivel a KTB bank, miután a nála elhelyezett bankbetéteket tömegesen kezdték el kivonni, likviditási válságba került, a bank képviselői 2014. június 20-án arra irányuló kérelemmel fordultak a BNB-hez, hogy az vonja különleges felügyelet alá e hitelintézetet. A képviselők továbbá tájékoztatták a BNB-t az említett hitelintézet kifizetéseinek és valamennyi banki ügyletének a felfüggesztéséről. Egy ugyanezen a napon hozott határozattal a BNB igazgatótanácsa három hónapos időtartamra különleges felügyelet alá vonta a KTB bankot. E hitelintézet kötelezettségvállalásainak teljesítését felfüggesztették, tevékenységét pedig korlátozták. A BNB csődbiztosokat nevezett ki, és megbízta őket azzal, hogy egy külső könyvvizsgálóval értékeltesék fel az említett hitelintézet eszközeit és kötelezettségeit.
- 28 Ezen értékelés feltárta, hogy a KTB bank pénzügyi eredménye negatív, és hogy e bank nem teljesíti a saját tőkére vonatkozóan az uniós szabályozásban lefektetett kötelezettségeket. Következésképpen a BNB a 2014. november 6-i határozatával, először is, visszavonta a KTB bank banki engedélyét, másodsor, megállapította, hogy intézkedéseket kell hozni a bankkal szembeni csődeljárás megindítása érdekében, harmadszor pedig úgy határozott, hogy mindezekről tájékoztatja az alapot.
- 29 Az alapeljárás felperesének a számláját ezen időpontban hivatalból zárolták, ami azt eredményezte, hogy a bolgár jog alapján N. Kantarev betétjének a kifizetésére a betétbiztosításból kerül sor.
- 30 2014. december 4-én a betétbiztosítási alap által a KTB banknál tartott betétek megtérítésével megbízott egyik bolgár hitelintézet 86 973,81 bolgár leva (BGN) (hozzávetőleg 44 465 euró) összeget fizetett ki N. Kantarev részére, ez az összeg magában foglalta a KTB bank engedélyének a 2014. november 6-i visszavonása időpontjában esedékes, 2 673,81 BGN-t kitevő kamatokat. E tekintetben 2014. július 1-ig az alapeljárás felperesének a betéteire alkalmazott kamatláb megfelelt a szerződésben rögzített feltételeknek, ugyanakkor az ezen időponttól 2014. november 6-ig alkalmazott kamatláb a BNB igazgatótanácsa által 2014. június 30-án meghatározott kamatláb volt, amelynek révén a BNB csökkentette a KTB bank által a betétekre alkalmazott kamatláb mértékét.
- 31 Ezt követően a Sofiyski gradski sad (szófia városi bíróság, Bulgária) a 2015. április 22-i ítéletében megállapította, hogy a KTB fizetéseképtelensége 2014. november 6-én állt be. A BNB fellebbezés keretében vitatta az ítélet ezen részét a Sofiyski apelativen sad (szófia fellebbviteli bíróság, Bulgária) előtt, amely hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletet, megállapítva, hogy a fizetéseképtelenség tekintetében irányadó időpont 2014. június 20., amely időpontban a KTB saját tőkéje negatívba fordult.
- 32 2016 elején N. Kantarev az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésén alapuló keresetet nyújtott be a BNB-vel szemben az Administrativen sad Varnához (várnai közigazgatási bíróság, Bulgária), arra hivatkozással, hogy ezen intézménynek a bankbetétek biztosításáról szóló törvényre tekintet nélkül a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontjának megfelelően, azaz a KTB bank különleges felügyelet alá helyezéséről szóló határozat elfogadásától számított öt munkanapos határidőn belül kellett volna kimondania a betétek befagyasztását. Következésképpen a BNB megsértette az uniós jogot, ami megalapozza számára a kártérítéshez való jogot. N. Kantarev e tekintetben arra hivatkozik, hogy a betétje késedelmes kifizetése a késedelmi kamattal összefüggésben kárt okozott a számára.
- 33 A kérdést előterjesztő bíróság a 2016. március 12-i végzésével felfüggesztette az alapeljárást arra tekintettel, hogy az állami kárfelelősségről szóló törvény 1. cikkének (1) bekezdésében felsorolt alkalmazási feltételek nem állnak fenn. Ugyanakkor a Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Bulgária) a 2016. július 18-án hozott végzésével hatályon kívül helyezte ezt a végzést. Ebben a végzésben az említett bíróság iránymutatást adott a kérdést előterjesztő bíróság számára számos olyan kérdés kapcsán, amelyeket a jogvita eldöntéséhez értékelni kell.
- 34 Ezen iránymutatásokra figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az N. Kantarev által benyújtott kereset kimenetele először is attól függ, hogy a BNB felelősségét az állami kárfelelősségről szóló törvény 1. cikkének (1) bekezdésében felsorolt feltételeknek vagy a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvényben felsorolt feltételeknek megfelelően kell-e megállapítani. E tekintetben

pontosítja, hogy a bolgár ítélkezési gyakorlat ellentmondásos a – polgári vagy közigazgatási – bíróságokat az uniós jog megsértéséből eredő károk megtérítése iránti keresetek elbírálására irányuló hatáskör tekintetében. Hozzáteszi, hogy a Varhoven administratíven sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság) ellentmondásos ítélkezési gyakorlatot fogadott el annak egyes ügyekben való kimondásával, hogy mivel a BNB nem minősül sem végrehajtó hatalom valamely szervének, sem pedig állami költségvetésből finanszírozott szervnek, az állami kárfelelősségről szóló törvény ez utóbbira nem alkalmazható, más esetekben pedig, hogy mivel a BNB-t olyan szervezetnek kell tekinteni, amely közhatalmi jogosítványokkal rendelkezik, úgy ítélte meg, hogy ezt a törvényt kell alkalmazni.

- 35 A kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül előadja, hogy alapvető eltérések vannak az állami kárfelelősségről szóló törvényben és a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvényben az eljárásra és a felelősség megállapításának a feltételeire vonatkozóan előírtak között. Ily módon az állami kárfelelősségről szóló törvény, amelyet csak akkor kell alkalmazni, ha a kár a közigazgatási szerv jogellenesség miatt megsemmisített jogi aktusa, illetve jogellenes cselekménye vagy mulasztása miatt következett be, objektív felelősségi rendszert vezetett be. E törvény alapján a felperesnek a kereset benyújtásának időpontjában tételes illetéket kell fizetnie, és a lakóhelye szerinti bíróságokhoz fordulhat. Ezzel szemben kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény alapján benyújtott keresetek körében a felperes a perérték bizonyos százalékának megfelelő illetéket köteles fizetni, és az alperes lakhelye vagy azon hely szerinti bíróságokhoz kell fordulnia, ahol a káresemény bekövetkezett. Az alapügyben szóban forgóhoz hasonló kereset érdemi feltételeként továbbá a felperesnek kell bizonyítani a BNB-vel szembeni felróhatóság, illetve az ezen intézmény részéről tanúsított szándékos magatartás fennállását.
- 36 Másodsor, érdemben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a BNB köteles volt-e a 94/19 irányelv 1. cikkének 3. pontja szerinti határozat meghozatalára, ily módon a jogvita eldöntéséhez szükséges annak megállapítása, hogy e rendelkezést megfelelően ültették-e át a bolgár jogba. Ennek keretében a bíróság arra irányuló kérdése, hogy melyek a betétek befagyasztásának megállapítása tekintetében ezen irányelvben előírt feltételek, azon kérdés vizsgálatát szolgálja, hogy e feltételek mely időpontban teljesültek. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy egyrészt a BNB csak azt tudta tenni a betétek befagyasztása végrehajtásának a megindítása érdekében, hogy visszavonta a hitelintézet engedélyét, másrészt pedig a BNB a KTB bank engedélyének visszavonását megelőzően határozott arról, hogy a KTB bankot a fizetőképzetlenséggel szembeni védelme érdekében különleges felügyelet alá vonja. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben úgy véli, hogy a betétbiztosítási alap által a betétbiztosításból történő megtérítés nem képezi akadályát a különleges felügyelet alá helyezésnek.
- 37 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja és a 10. cikkének (1) bekezdése feljogosítja-e a betéteseket arra, hogy kártérítést kérjenek a tagállamtól arra tekintettel, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság megsértette valamely hitelintézet betétei befagyasztásának a megállapítására előírt határidőt.
- 38 E tekintetben a nemzeti ítélkezési gyakorlat szintén ellentmondásos. A betétesek által a BNB-vel szemben benyújtott kereseteknek arra hivatkozással adtak helyt, hogy a BNB olyan uniós jogi rendelkezéseket sértett meg, amelyek közvetlen hatállyal bírnak, más kereseteket pedig azzal az indokkal utasítottak el, hogy a megtérítés tekintetében bekövetkezett késedelem a betétbiztosítási alaphoz, nem pedig a BNB-nek róható fel, hogy a megtérítés nem volt lehetséges addig, amíg nem került sor az érintett hitelintézet engedélyének a visszavonására, továbbá hogy a 94/19 irányelv rendelkezései nem bírnak közvetlen hatállyal, és hogy jóllehet meg kell állapítani az ezen irányelv átültetése körében felmerülő hiányosságokat, ez nem a BNB-nek, hanem magának a tagállamnak a felelősségét alapozza meg.

- 39 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a BNB megsértette az uniós jogot, ugyanakkor arra a kérdésre keresi a választ, hogy az uniós jog értelmében vett „kellően súlyos megsértésről” van-e szó. E tekintetben megállapítja, hogy a BNB közérdekből határozott a szóban forgó reorganizációs intézkedés elfogadásáról, ily módon azonos szintű védelmet nyújtva a betétesek számára, mint amelyet a 94/19 irányelv ír elő, és hogy a betétek után ezen időszak során kamat járt.
- 40 E körülmények között az Administrativen sad Varna (várnai közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, illetve az egyenértékűség és tényleges érvényesülés elvét, hogy azok vonatkozó nemzeti szabályozás hiányában megengedik a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak és az uniós jog megsértése miatti kártérítés megállapítása iránti eljárásnak a jogsértést elkövető szerv, illetve a jogsértést eredményező cselekmény/mulasztás módja alapján történő meghatározását, amennyiben ezen feltételek alapján a keresetek eltérő bíróságok – rendes, illetve közigazgatási bíróság – előtt, eltérő eljárásjogi szabályozás – a [polgári perrendtartás], illetve a [közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv] alapján – eltérő illeték – arányos, illetve tételes illeték – megfizetését, illetve többek között a felróhatóság tekintetében más-más követelmények bizonyítását igénylik?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, illetve a Bíróság 1991. november 19-i Francovich és társai ügyben hozott ítéletében (C-6/90 és C-9/90, EU:C:1991:428) előírt követelményeket, hogy azokkal ellentétes az, hogy az uniós jog megsértése miatti kártérítési kereseteket olyan eljárásban is tárgyalhatják, amelyet a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény 45. és 49. cikke határoz meg, amely arányos illeték megfizetését, illetve a felróhatóság bizonyítását követeli meg, és olyan eljárás alapján is, amelyet az állam felelősségéről szóló törvény 1. cikke szabályoz, amely ugyan objektív felelősséget ír elő és a bírósághoz fordulást könnyítő különleges szabályokat tartalmaz, ugyanakkor csak olyan károkra alkalmazható, amelyek a közigazgatási szerv jogellenesség miatt megsemmisített jogi aktusa, illetve jogellenes cselekménye/mulasztása miatt következtek be, de nem terjed ki az olyan uniós jogi jogsértésekre, amelyeket más állami szerv az adott eljárásban meg nem semmisített jogi aktusa/mulasztása révén követett el?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontját és 10. cikkének (1) bekezdését, hogy azok megengednek egy olyan jogalkotási megközelítést, amelyet a hitelintézetekről szóló törvény 36. cikkének (3) bekezdése, illetve a bankbetétek biztosításáról szóló törvény 23. cikkének (5) bekezdése választott, miszerint a hitelintézet fizetési képtelenségének megállapítása, illetve működési engedélyének visszavonása megegyezik »azon követelmény teljesülésével, hogy az érintett hitelintézet pénzügyi körülményeihez közvetlenül kapcsolódó okok miatt az adott időpontban képtelen a betétet visszafizetni, és [...] nem valószínű a későbbi visszafizetés sem«, és a betétbiztosítási rendszer a banki működési engedély visszavonásával lép működésbe?
- 4) Úgy kell-e értelmezni a 94/19 irányelv 1. cikkének 3. pontját, hogy egy betét »befagyasztottnak« minősítése a »hatáskörrel rendelkező hatóság« ezen rendelkezés i. pontja alapján lefolytatott értékelése nyomán kifejezetten meg kell hogy történjen, vagy lehetséges, hogy a nemzeti szabályozás hiányossága esetén az értékelés és a »hatáskörrel rendelkező hatóság« szándéka ezen hatóság más jogi aktusának értelmezése útján is kinyerhető – jelen esetben a BNB igazgatótanácsának [...] 2014. június 20-i 73. sz. határozata alapján, amellyel a KTB a fizetési képtelenség veszélye miatt különleges felügyelet alá került –, vagy más olyan körülmények alapján, mint amelyeket az alapügy valószínűsít?
- 5) Olyan körülmények között, mint amelyek az alapeljárásban fennállnak, amikor BNB igazgatótanácsának 2014. június 20-i 73. sz. határozatával minden kifizetés és jogügylet felfüggesztésre került, és a betétesek 2014. június 20. és november 6. között sem kifizetési

kérelmeket nem tudtak benyújtani, sem a betétjeikhez nem fértek hozzá, abból kell-e kiindulni, hogy minden biztosított, lejárat nélküli betét (amelyhez előzetes értesítés nélkül hozzá lehet férni, és kérelemre azonnal kifizetendő) a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja értelmében befagyasztott betét volt, vagy az a követelmény, hogy a betét »esedékes és kifizetendő, melyet a hitelintézet nem fizetett ki«, azt jelenti, hogy a betéteseknek eredménytelenül kellett a hitelintézettől (kérelem, felszólítás útján) követelniük a kifizetést?

- 6) Úgy kell-e értelmezni a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontját és 10. cikkének (1) bekezdését, valamint a 2009/14 irányelv (8) preambulumbekkezdését, hogy a »hatáskörrel rendelkező hatóság« mérlegelési jogköre az 1. cikk 3. pontjának i. alpontja szerinti értékelés során az i. pont második mondatában foglalt határidő által mindenképpen behatárolt, vagy lehetséges, hogy a különleges felügyelet céljaira, mint a ZKI 115. cikke alapján, a betétek az irányelvben foglaltaknál hosszabban is befagyasztva maradhatnak?
- 7) Közvetlen hatállyal bír-e a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja és 10. cikkének (1) bekezdése, és biztosítják-e a betétbiztosítási rendszerhez csatlakozott bankban elhelyezett betétek tulajdonosai számára az ezen rendszer szerinti, a 94/19 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott összegig terjedő kártalanítási jog mellett azt a jogot, hogy az államot az uniós jog megsértése miatt felelőssé tegyék, oly módon, hogy a betétesek a betétek befagyasztásának megállapítására köteles hatóság ellen azon állítólagos kár megtérítése iránt indítanak keresetet, amely a biztosított betétek olyan, az irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja által meghatározott ötnapos határidő lejártát követően hozott határozat miatti késedelmes kifizetése okán következett be, amely késedelem a bank fizetőképzetlenséggel szembeni védelmét célzó, e hatóság által elrendelt reorganizációs intézkedés hatásával bírt, vagy olyan körülmények között, mint amelyek az alapügyben fennállnak, lehetséges-e olyan nemzeti szabályozás, mint a hitelintézetekről szóló törvény 79. cikkének (8) bekezdése, amely alapján a BNB, annak szervei, illetve az általuk szabályszerűen meghatalmazott személyek felügyeleti tevékenységük ellátása során csak a szándékosan okozott károkért felelnek?
- 8) »Kellően súlyos jogsértést« jelent-e, amely a tagállam kártérítési felelősségét eredményezi a felügyeleti szerv elleni kereset útján, az uniós jog olyan megsértése, amely abból áll, hogy a »hatáskörrel rendelkező hatóság« a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja alapján nem hozott döntést, ez milyen körülmények között következhet be, illetve lényegesek-e ebben az összefüggésben az alábbi körülmények: a) a betétbiztosítási alap nem rendelkezett elegendő forrással, hogy minden biztosított betétet fedezzen?; b) a kifizetések felfüggesztésének időtartama alatt a hitelintézet fizetőképzetlenséggel szembeni védelem miatt különleges felügyelet alatt állt; c) miután a BNB megállapította a reorganizációs intézkedések sikertelenségét, a felperes betétje kifizetésre került; [d)] a felperes betétje és kamatai a 2014. június 20. és 2014 november 6. közötti időtartamra vonatkozó kamatokat is beleértve kifizetésre kerültek?»

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

- 41 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságának vitatása érdekében a BNB arra hivatkozik, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések nem relevánsak, és semmilyen módon nem kapcsolódnak az alapeljárás tényállásához. Ezenkívül a nemzeti bíróság, nem pedig a Bíróság feladata annak megállapítása, hogy N. Kantarev ténylegesen kárt szenvedett-e, és amennyiben meg kell állapítani a 94/19 irányelv megsértését, azért egyedül az ezen irányelvnek a nemzeti jogba való átültetésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező bolgár jogalkotó tartozik felelősséggel. Másrészt a BNB előadja, hogy a 2004. október 12-i Paul és társai ítéletből (C-222/02, EU:C:2004:606) az következik,

hogy a magánszemélyek nem érvényesíthetik kártérítési igényüket olyan károkért, amelyeket a nemzeti bankfelügyeleti hatóságok elégtelen felügyelete okozott, amennyiben a betétesek 94/19 irányelvben előírt kifizetése biztosított.

- 42 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben szabályozott eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze. Ebből az következik, hogy kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és hogy a Bíróságnak feltett kérdései relevánsak-e (2017. március 2-i Pérez Retamero ítélet, C-97/16, EU:C:2017:158, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 43 Következésképpen, ha a nemzeti bíróságok által előterjesztett kérdések uniós jogi rendelkezés értelmezésére vonatkoznak, a Bíróságnak főszabály szerint határozatot kell hoznia (2017. március 2-i Pérez Retamero ítélet, C-97/16, EU:C:2017:158, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre irányuló döntést, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2017. március 2-i Pérez Retamero ítélet, C-97/16, EU:C:2017:158, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 Azonban a jelen ügyben ezen esetek egyike sem nyer igazolást. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis előadta, hogy az alapeljárás felperese a kártérítési keresetében a 94/19 irányelv téves alkalmazására, valamint azon indokokra hivatkozik, amelyek alapján az alapjogvita eldöntése érdekében szükségesnek tűnik számára az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolása.
- 46 Másodszor, ami a 2004. október 12-i Paul és társai ítéletre (C-222/02, EU:C:2004:606) alapított érvet illeti, az EUMSZ 267. cikk minden esetben lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára, hogy amennyiben célszerűnek ítéli, az értelmezésre irányuló kérdéseket a Bíróság elé terjessze (2011. május 26-i Stichting Natuur en Milieu és társai ítélet, C-165/09–C-167/09, EU:C:2011:348, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ily módon ezen ítélet relevanciáját és hatályát az előterjesztett kérdések érdemi elemzésének keretében kell megvizsgálni.
- 47 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

A harmadik és hatodik kérdésről

- 48 Harmadik és hatodik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen és elsőként vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 94/19 irányelv 1. cikkének 3. pontját és 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes egyrészt az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a betétek befagyasztásának a megállapítása a hitelintézet fizetéseképtelenségétől és banki működési engedélyének a visszavonásától függ, másrészt pedig az a körülmény, hogy a betétek befagyasztásának a megállapítása és e betétek megtérítése érdekében eltérnek az e rendelkezésekben előírt határidőktől azzal az indokkal, hogy a hitelintézetet különleges felügyelet alá helyezték.

- 49 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontja első bekezdésének a szövegéből kifejezetten az következik, hogy valamely esedékes és kifizetendő betét befagyasztásának a megállapítása érdekében szükséges és elegendő feltételnek minősül, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság álláspontja szerint valamely hitelintézet a pénzügyi körülményeihez közvetlenül kapcsolódó okok miatt az adott időpontban képtelen a betétet visszafizetni, és nem valószínű a későbbi visszafizetés sem.
- 50 Ezenkívül a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontjának második bekezdése pontosítja, hogy e megállapítást a hatáskörrel rendelkező hatóság „a lehető leghamarabb”, de „legkésőbb öt munkanappal azt követően hozza meg, hogy először meggyőződött arról, hogy [az érintett] hitelintézet elmulasztotta az esedékes és kifizetendő betétek kifizetését”.
- 51 E rendelkezésekből az következik, hogy valamely hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztásának a megállapítása nem függhet az érintett hitelintézet fizetéseképtelenségétől vagy a bank engedélyének a visszavonásától.
- 52 Ugyanis egyrészt a betétek befagyasztását nagyon rövid időn belül meg kell állapítani, és nem kell megvárni, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás megindításához vagy a banki engedély visszavonásához szükséges feltételek teljesüljenek.
- 53 Másrészt a hitelintézet fizetéseképtelenségének a megállapítása vagy a banki működési engedély visszavonása eltér a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjában szereplő körülményektől. Ily módon az, hogy valamely hitelintézet nem csatlakozott valamely betétbiztosítási alaphoz, e hitelintézet banki engedélyének anélkül való visszavonását eredményezheti, hogy e hitelintézet betétei befagyasztásra kerülnek.
- 54 Ezenkívül valamely hitelintézet fizetéseképtelensége és banki működési engedélyének a visszavonása alkalmas annak jelzésére, hogy a hitelintézet komoly nehézségekkel küzd. Ezzel szemben, mivel a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja azon körülmény fennállásának a feltételéhez köti a betétek befagyasztásának a megállapítását, hogy a hitelintézet „az adott időpontban” képtelen a betétek visszafizetésére, és nem valószínű a „későbbi” visszafizetés sem, e befagyasztás lehet átmeneti.
- 55 Ebből következően még átmeneti nehézségek esetén is meg kell állapítani a betétek befagyasztását, amennyiben az érintett hitelintézet képtelen az esedékes és kifizetendő betétek kifizetésére, és amennyiben azok közeljövőben való kifizetése sem valószínűsíthető.
- 56 A 94/19 irányelv által elérni kívánt kettős cél is alátámasztja ezt az értelmezést. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv célja – amint annak első és negyedik preambulumbekkezdése rámutat – egyszerre a betétesek védelme és a bankrendszer stabilitásának a biztosítása annak elkerülésével, hogy a bankbetéteket nemcsak a nehézségekkel küzdő hitelintézetektől, hanem a jól működő hitelintézetektől is elvonják azt követően, hogy a betétesek bizalma e rendszer épségét illetően megrendült (2018. március 22-i Anisimoviené és társai ítélet, C-688/15 és C-109/16, EU:C:2018:209, 83. pont).
- 57 E kettős célra figyelemmel alapvető fontosságú, hogy a betétbiztosítási rendszerek – amint azt ezen irányelv nyolcadik és kilencedik preambulumbekkezdése is rögzíti – a betétek befagyasztását követően „azonnal” működésbe lépjenek.
- 58 Ugyanis egyrészt a betétesek védelme megköveteli, hogy betéteiket a befagyasztásukat követően a lehető leghamarabb visszatérítsék a részükre annak érdekében, hogy ne fosszák meg őket a megtakarításaiktól, és hogy ne kerüljenek olyan helyzetbe, hogy ebből következően ne tudják fedezni mindennapi kiadásaikat. Másrészt a bankrendszer stabilitása szintén a betétesek gyors kifizetését követeli meg

annak elkerülése érdekében, hogy valamely hitelintézet pénzügyi nehézségei – még ha átmenetiek is – ne vezessenek a betétek tömeges elvonásához, és hogy e nehézségek ne terjedjenek tovább a bankrendszer többi részére is.

- 59 Figyelemmel a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjára, és különösen arra a körülményre, hogy e rendelkezés pontosítja, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság köteles a betétek befagyasztásának a megállapítására, amennyiben „álláspontj[a] szerint” az ehhez szükséges feltételek teljesülnek, e hatóság kétségkívül rendelkezik bizonyos mérlegelési mozgástérrel. Ugyanakkor az ilyen mérlegelési mozgástér az e rendelkezésben felsorolt feltételek értékelésére, nem pedig magukra a feltételekre, vagy azon időpontra vonatkoznak, amikor az ilyen megállapításra sor kell, hogy kerüljön.
- 60 Ami az arra irányuló lehetőséget illeti, hogy a hitelintézet különleges felügyelet alá helyezése érdekében eltérjenek a betétek befagyasztásának megállapítása vonatkozásában előírt határidőtől, meg kell jegyezni, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontjának második bekezdésében előírt határidő ugyanezen rendelkezés értelmében kötelező határidőnek minősül, anélkül hogy ezen irányelv bármely másik rendelkezése e határidőtől való eltérést írja elő.
- 61 Ezenkívül annak a hatáskörrel rendelkező hatóságok részére való lehetővé tétele, hogy a betétek befagyasztása céljából eltérjenek a 94/19 irányelvben előírt határidőtől annak érdekében, hogy a hitelintézet különleges felügyelet alá kerüljön, ellentétes az ezen irányelvből következő gyorsaságra irányuló követelménnyel. Ugyanis mind az említett irányelv által előírt, a Bíróság által a jelen ítélet 56. pontjában hivatkozott kettős célból, mind pedig az ilyen határidő huszonegy napról öt napra történő – a 2009/14 irányelvvel bevezetett – lerövidítéséből az következik, hogy az ilyen megállapítást „azonnal” meg kell tenni.
- 62 Másrészt a betétbiztosítási rendszerekről szóló 94/19 tanácsi irányelv elfogadását eredményező, 1992. június 4-i irányelvjavaslathoz (COM(92) 188 végleges, HL 1992. C 163., 6. o.) fűzött indoklásban egyértelműen az szerepel, hogy a betétbiztosításból történő kifizetést azon objektív megállapításra kell alapozni, amely szerint a betéteseket olyan pénzeszközöktől fosztották meg, amelyeket a hitelintézetnek a részükre ki kellett volna fizetnie a „biztosított betétek kifizetésének a felgyorsítása” érdekében, és „nem az érintett hitelintézet reorganizációs és felszámolási eljárásainak kockázataihoz kell kapcsolni e kifizetést”.
- 63 A 2009/14 irányelv (12) preambulumbekzdése kétségkívül kimondja, hogy „a betéteket akkor lehet befagyottnak tekinteni, ha a[z érintett hitelintézet tekintetében végrehajtott] korai beavatkozási vagy átszervezési intézkedések nem jártak sikerrel”.
- 64 Ugyanakkor egyrészt a (12) preambulumbekzdés csak az arra irányuló lehetőségre utal, hogy a betéteket befagyottnak tekinthetők, ha a korai beavatkozási vagy átszervezési intézkedések nem jártak sikerrel, anélkül hogy a befagyasztás megállapítását azon körülmény fennállásának a feltételéhez kötné, hogy az ilyen korai intézkedések sikertelenül zárultak.
- 65 Másrészt meg kell állapítani, hogy az említett preambulumbekzdés második mondata pontosítja, hogy ez a lehetőség „azonban nem akadályozhatja meg az illetékes hatóságokat abban, hogy a kifizetési időszak alatt az átszervezésre irányuló további erőfeszítéseket tegyenek”, és abból ebből fakadóan az következik, hogy az ilyen intézkedések nem befolyásolják a betétek befagyasztásának a megállapítását, sem pedig azok megtérítését.
- 66 A betétek megtérítésére a 94/19 irányelv 10. cikkének (1) bekezdésében előírt határidőt illetően magából e rendelkezés szövegéből az következik, hogy e határidő csak „egészen kivételes körülmények” között hosszabbítható meg, és hogy az ilyen meghosszabbítás „nem haladhatja meg a tíz munkanapot”.

- 67 Márpedig a nehéz helyzetben lévő hitelintézeteket illetően, az ilyen hitelintézetek annak érdekében való különleges felügyelet alá vonása, hogy elkerüljék azok fizetéseképtelenné válását, nem egészen kivételes körülménynek, hanem – épp ellenkezőleg – az ilyen intézményekhez és az ezen helyzet orvoslása érdekében hozható intézkedésekhez szervesen kapcsolódó körülménynek minősül.
- 68 Mindazonáltal az a körülmény, hogy a betétek megtérítésére előírt határidő meghosszabbítását 10 munkanapban korlátozzák, azt bizonyítja, hogy ez a határidő-hosszabbítás nem vonatkozik az ezen hitelintézet fizetéseképtelenségének megakadályozása érdekében elfogadható intézkedésekre, mivel az ilyen intézkedések esetében több mint tíz napra van szükség ahhoz, hogy azok teljes egészében kifejtsék joghatásukat.
- 69 A fentiek összességére figyelemmel a harmadik és hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 94/19 irányelv 1. cikkének 3. pontját és 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes egyrészt az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a betétek befagyasztásának a megállapítása a hitelintézet fizetéseképtelenségétől és banki működési engedélyének a visszavonásától függ, másrészt pedig az a körülmény, hogy a betétek befagyasztásának a megállapítása és e betétek megtérítése érdekében eltérnek az e rendelkezésekben előírt határidőktől azzal az indokkal, hogy a hitelintézetet különleges felügyelet alá helyezték.

A negyedik kérdéstről

- 70 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy a hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztását a hatáskörrel rendelkező hatóságok kifejezett jogi aktusával kell megállapítani, vagy hogy az levezethető-e az ezen hatóságok által hozott más jogi aktusokból, így a BNB-nek a KTB bankot különleges felügyelet alá helyező határozatából, illetve továbbá lehet-e az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülményekből e fizetéseképtelenségre következtetni.
- 71 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja azon körülmények kimondására szorítkozik, amelyek között a hatáskörrel rendelkező hatóságok kötelesek valamely hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztásának a megállapítására, anélkül hogy meghatározná, hogy az ilyen megállapításnak milyen formában kell megtörténnie.
- 72 Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy egyrészt a 94/19 irányelv rendszerében a hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztásának a megállapítása meghatározza ezen betéteknek a betétbiztosítási rendszer által való megtérítését, másrészt pedig ezen irányelv 10. cikke (1) bekezdésének megfelelően e megállapítás azon határidő kezdő időpontja, amelyen belül e megtérítéseket teljesíteni kell.
- 73 Így e körülményekre figyelemmel valamely hitelintézetnél elhelyezett betéteknek a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja értelmében vett befagyasztását szükségszerűen a hatáskörrel rendelkező hatóságok ezen befagyasztásra vonatkozó kifejezett határozatával kell megállapítani, mivel minden további értelmezés olyan bizonytalanságot teremtene, amelynek orvoslása éppen ezen irányelv célja.
- 74 A 94/19 irányelv huszonnegyedik preambulumbekkezdéséből ugyanis az következik, hogy a betétesek értesítése a védelmük egyik alapvető elemét képezi. Ezenkívül, amint arra a Bíróság a jelen ítélet 56. pontjában emlékeztet, ezen irányelv két szorosan összefüggő célnak, így a bankrendszer stabilitásának és a betétesek védelmének a megvalósítására irányul. Márpedig e célok azt feltételezik, hogy a betétesek teljes bizonyossággal meg tudják állapítani, hogy a betéteik befagyasztásra kerültek, és hogy melyik az az időpont, amelytől kezdődően megtérítik a részükre a betéteiket, hogy ezzel bármely, a bankrendszer stabilitására veszélyt jelentő pánik elkerülhető legyen.

- 75 Másrészt, mivel a fizetéseképtelenség megállapítása meghatározza a betétek megtérítését, valamint azon határidő kezdő időpontját, amelyen belül e kifizetést teljesíteni kell, a betéteseknek és a betétbiztosítási alapoknak olyan kifejezett, egyértelmű és pontos határozat birtokában kell lenniük, amely lehetővé teszi a számukra, hogy gyorsan és teljes bizonyossággal tudomást szerezzenek arról, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjában szereplő értékelés eredményeképpen a betétek befagyasztásra kerültek. Az ilyen határozat biztosítja egyrészt, hogy a betétbiztosítási rendszer megindíthassa a megtérítésre irányuló eljárást, és megállapíthassa, hogy a 94/19 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése szerinti határidő elkezdődött, másrészt hogy a betétesek az ezen irányelv által rájuk ruházott jogukat érvényesítsék.
- 76 Ebből következően a betétek befagyasztásának a megállapítása érdekében kifejezett határozatot kell elfogadni, és azt már a határozat elfogadásakor a betétbiztosítási alapok tudomására kell hozni.
- 77 Ezenkívül a betétek befagyasztása nem vezethető le a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok más olyan jogi aktusaiból, így valamely bank különleges felügyelet alá vonásából, vagy nem lehet e befagyasztásra következtetni az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan körülményekből, amelyeket nem követ a betétek befagyasztásának a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontja értelmében vett értékelése.
- 78 Ebből következően a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy a betétek ezen rendelkezés értelmében vett befagyasztását a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság kifejezett jogi aktusával kell megállapítani, és az nem vezethető le a nemzeti hatóságok más jogi aktusaiból, így a BNB-nek a KTB bankot különleges felügyelet alá helyező határozatából, és az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülményekből sem lehet e fizetéseképtelenségre következtetni.

Az ötödik kérdésről

- 79 Ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 94/19 irányelv 1. cikkének 3. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében valamely bankbetét befagyasztása megállapításának az a feltétele, hogy e betét jogosultja az érintett hitelintézetnél előzetesen eredménytelenül pénzeszközök felvételére irányuló kérelmet nyújtson be.
- 80 E tekintetben a 94/19 irányelv 1. cikke 1. pontjának és 1. cikke 3. pontja i) alpontjának az együttes olvasatából az következik, hogy még ha a betéteket a rájuk vonatkozó jogszabályi és szerződéses feltételek szerint kell is visszatéríteni, befagyasztásuk értékelését ezzel szemben kizárólag az ezen irányelv 1. cikke 3. pontjának i) pontjában felsorolt feltételek határozzák meg.
- 81 Márpedig e rendelkezés nem írja elő, hogy a betétek befagyasztásának a megállapítása pénzeszközök felvételére irányuló előzetes és eredménytelen kérelem benyújtásához legyen kötve.
- 82 Ugyanis, amint arra a Bizottság helyesen rámutat, e megállapítás a hitelintézet objektív pénzügyi helyzetéhez kapcsolódik, és az általános módon az ezen hitelintézetnél elhelyezett összes betétre, nem pedig a nála tartott egyes betétekre vonatkozik. Ily módon ahhoz, hogy kimondásra kerüljön az említett hitelintézetnél elhelyezett összes betét befagyasztása, elegendő, ha megállapítást nyer, hogy ugyanezen hitelintézet bizonyos betéteket nem fizetett ki, és hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i) alpontjában felsorolt feltételek teljesülnek.
- 83 Másrészt a 94/19 irányelv által elérni kívánt kettős cél, amint az a jelen ítélet 56. pontjából kitűnik, nem lenne elérhető, ha megkövetelnék, hogy a betét jogosultja az érintett hitelintézetnél eredménytelenül pénzeszközök felvételére irányuló kérelmet nyújtson be annak érdekében, hogy ez a betét „befagyasztottnak” minősülhessen.

- 84 Ugyanis egyrészt az ilyen kötelezettség alááshatja a betéteseknek a betétbiztosítási rendszerbe vetett bizalmát, és a betétek kivételére irányuló kérelmek tömeges benyújtásához vezethet.
- 85 Másrészt az ilyen követelmény még bonyolultabbá tenné a betétek befagyasztásának a megállapítására irányuló eljárást, és veszélyeztetné a 94/19 irányelv gyors eljárásra vonatkozó célját.
- 86 Ezen túlmenően az alapügyben szóban forgó körülmények között, amennyiben a hitelintézet valamennyi ügyletét és kifizetését felfüggesztették, az ilyen feltétel annál kevésbé igazolható, hogy arra nincs szükség, és hogy a gyakorlatban nagyon nehéz – ha nem lehetetlen – annak megfelelni, mivel a betét jogosultja nem feltétlenül képes annak bizonyítására, hogy előzetesen kifizetés iránti kérelmet nyújtott be, és hogy e kérelem nem járt sikerrel.
- 87 Ebből következően az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 94/19 irányelv 1. cikkének 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében valamely bankbetét befagyasztásának a megállapítása nem köthető ahhoz a feltételhez, hogy e betét jogosultja az érintett hitelintézetnél előzetesen eredménytelenül pénzeszközök felvételére irányuló kérelmet nyújtson be.

A hetedik és nyolcadik kérdésről

- 88 A hetedik és nyolcadik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i) alpontját és 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azok közvetlen hatállyal rendelkeznek, és arra irányuló joggal ruházza fel a betéteseket, hogy az állam uniós jog megsértése miatti felelőssége alapján a betétek késedelmes megtérítésével állítólagosan okozott kár megtérítése iránti keresetet indítsanak a BNB-hez hasonló, a hitelintézetek betétei befagyasztásának a megállapítására köteles közigazgatási hatósággal szemben. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság további útmutatást kér az uniós jog értelmében vett „kellően súlyos” jogsértés fogalma kapcsán, és arra keresi a választ, hogy a jelen ügy bizonyos ténybeli körülményei mennyiben bírnak relevanciával ezen értékelés szempontjából.
- 89 Előzetesen pontosítani kell, hogy ellentétben azzal, amit a BNB, valamint az indítványának a 78–82. pontjában a főtanácsnok állít, az alapügy körülményei eltérnek a 2004. október 12-i Paul és társai ítélet (C-222/02, EU:C:2004:606) alapjául szolgáló körülményektől, ily módon ez az ítélet nem ad választ a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdésekre.
- 90 A 2004. október 12-i Paul és társai ítéletből (C-222/02, EU:C:2004:606) az következik, hogy a nemzeti jog által létrehozott betétbiztosítási rendszer esetén nem ellentétes a 94/19 irányelvvél az olyan nemzeti rendelkezés, amely kizárja, hogy a magánszemélyek kártérítési igényt érvényesíthessenek olyan károkért, amelyeket a nemzeti bankfelügyeleti hatóság elégtelen vagy hiányos felügyelete okozott, vagy hogy az uniós jog alapján az állam felelősségének a megállapítását kérhessék arra hivatkozással, hogy e felügyeletre irányuló feladatokat közérdekből teljesíti.
- 91 Márpedig a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy megállapítható-e valamely tagállam felelőssége a 94/19 irányelv nem megfelelő átültetése és az ezen irányelvben előírt betétbiztosítási mechanizmus nem megfelelő végrehajtása miatt.
- 92 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon elv, mely szerint az állam felelős az uniós jog neki betudható megsértésével a magánszemélyeknek okozott károkért, szerves része az Unió alapját képező Szerződések rendszerének (2010. január 26-i Transportes Urbanos y Servicios Generales ítélet, C-118/08, EU:C:2010:39, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 93 Így a tagállamok feladata annak biztosítása, hogy az uniós jog megsértésével a magánszemélyeknek okozott kárért azok kártérítésben részesüljenek, függetlenül attól, hogy a tagállam mely szervének cselekvése vagy mulasztása a jogsértés előidézője, és az érintett tagállam joga alapján főszabály szerint melyik szervet terheli e kártérítés (2010. november 25-i Fuß ítélet, C-429/09, EU:C:2010:717, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 94 Ezenfelül az uniós jog államnak betudható megsértésével a magánszemélyeknek okozott károkért való állami felelősség megállapításának feltételeit illetően a Bíróság több alkalommal is megállapította, hogy a sérelmet szenvedett magánszemélyek három feltétel együttes fennállásakor rendelkeznek kártérítéshez való joggal, nevezetesen, ha a megsértett uniós jogszabály a magánszemélyek számára jogokat keletkeztet, e szabály megsértése kellően súlyos, és fennáll a közvetlen okozati összefüggés e jogsértés és a magánszemélyek által elszenvedett kár között (2016. július 28-i Tomášová ítélet, C-168/15, EU:C:2016:602, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 95 Az állandó ítélkezési gyakorlatból továbbá az is levezethető, hogy főszabály szerint a nemzeti bíróságoknak a Bíróság által az e feltételek alkalmazása tekintetében adott iránymutatásoknak megfelelően kell meghatározniuk, hogy milyen feltételek alkalmazása mellett állapítható meg a tagállamoknak a magánszemélyek részére az uniós jog megsértésével okozott károk iránti felelőssége (2010. november 25-i Fuß ítélet, C-429/09, EU:C:2010:717, 48. pont; 2014. június 19-i Specht és társai ítélet, C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 100. pont).
- 96 Azon kérdést illetően, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja és 10. cikkének (1) bekezdése közvetlen hatállyal rendelkezik-e, és a betétek késedelmes megtérítésével okozott kár megtérítése iránti keresetet indítására irányuló jogot keletkeztetnek-e, előzetesen hangsúlyozni kell, hogy mivel a felperes a kérdést előterjesztő bíróság előtt a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i) alpontjának a BNB általi megsértésével okozott kárra hivatkozik, a Bíróságnak nem kell állást foglalnia ezen irányelv 10. cikkének (1) bekezdéséről.
- 97 Ami a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i) alpontjának a közvetlen hatályát illeti, jóllehet valamely tagállam uniós jog megsértése miatti felelősségének a megállapítására vonatkozó ítélkezési gyakorlat nem követel meg ilyen feltételt (lásd analógia útján: 1996. március 5-i Brasserie du pêcheur és Factortame ítélet (C-46/93 és C-48/93, EU:C:1996:79, 21. és 22. pont), a kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor pontosítja, hogy ha az említett rendelkezés közvetlen hatállyal rendelkezik, a BNB megsértette az uniós jogot azzal, hogy nem e rendelkezést alkalmazta a 94/19 irányelvet átültető nemzeti rendelkezések helyett.
- 98 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy minden esetben, amikor valamely irányelv rendelkezései tartalmukat tekintve feltétlenek és kellően pontosak, azokra a magánszemélyek a nemzeti bíróságok előtt a tagállammal szemben hivatkozhatnak, ha a tagállam elmulasztotta az irányelv határidőn belüli átültetését a nemzeti jogba, vagy azt helytelenül ültette át (2015. június 25-i Indeliu ir investiciju draudimas és Nemaniūnas ítélet, C-671/13, EU:C:2015:418, 57. pont).
- 99 A 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja kétségtávolan széles mérlegelési mozgásteret hagy a tagállamok számára a betétek befagyasztásának megállapítására hatáskörrel rendelkező hatóság kijelölése tekintetében, valamint széles mérlegelési mozgásteret biztosít e hatóság számára az érintett hitelintézet pénzügyi helyzetének a vizsgálata vonatkozásában.
- 100 Ugyanakkor rámutatva arra, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságnak a lehető leghamarabb, de legkésőbb öt munkanappal azt követően határozatot kell hoznia a betétek befagyasztásáról, hogy először meggyőződött arról, hogy valamely hitelintézet elmulasztotta az esedékes és kifizetendő betétek kifizetését, e rendelkezés feltétlen és kellően pontos kötelezettséget fogalmaz meg, amelynek tekintetében a betétek befagyasztásának a megállapítására kijelölt hatóságként a BNB feladata, hogy a hatáskörében eljárva biztosítsa annak tiszteletben tartását.

- 101 Az a körülmény, hogy az érintett tagállam joga alapján a nemzeti bíróságoknak kell határoznia az uniós jogot megsértő hatóságról, nem érinti az ilyen értelmezést.
- 102 Azon kérdést illetően, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja az uniós jog olyan szabályának minősül-e, amelynek célja, hogy magánszemélyeket jogokkal ruházzon fel, meg kell állapítani, hogy a 94/19 irányelv többek között betétesek védelmére irányul.
- 103 Ezenkívül a betétek befagyásának a megállapítása közvetlen hatást gyakorol a betétesek jogi helyzetére, mivel e megállapítás folytán lép működésbe a betétbiztosítási mechanizmus, és következésképpen a betétesek kifizetése.
- 104 E körülmények között egyértelmű, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja az uniós jog olyan szabályának minősül, amelynek célja, hogy magánszemélyeket jogokkal ruházzon fel.
- 105 Ami az uniós jog kellően súlyos megsértésének fennállására vonatkozó feltételt illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az ilyen jogsértés magában foglalja a mérlegelési jogkörre vonatkozóan előírt korlátoknak a tagállam általi nyilvánvaló és jelentős mértékű megsértését. Az e tekintetben figyelembe veendő tényezők többek között a megsértett szabály egyértelműsége és pontosságának foka, a megsértett szabállyal a nemzeti hatóságok vagy az Unió részére biztosított mérlegelési jogkör terjedelme, az, hogy az esetleges téves jogalkalmazás menthető-e, vagy sem, hogy az elkövetett mulasztás, illetve a károkozás szándékos-e vagy gondatlan, továbbá az a körülmény, hogy valamely európai uniós intézmény által tanúsított magatartás hozzájárulhatott-e az uniós joggal ellentétes mulasztáshoz, vagy az uniós joggal ellentétes nemzeti intézkedés, illetve gyakorlat elfogadásához, illetve fenntartásához (lásd ebben az értelemben: 1996. március 5-i Brasserie du pêcheur et Factortame ítélet, C-46/93 és C-48/93, EU:C:1996:79, 56. pont).
- 106 A jelen ügyben hangsúlyozni kell, hogy jóllehet a BNB a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja alapján bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkezik a hitelintézetek betétei befagyasztásának a megállapítását illetően, ez a mérlegelési mozgástér körülhatárolt.
- 107 A 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja ugyanis egyértelműen pontosítja a betétek befagyasztása megállapításának a feltételeit, valamint azt a határidőt, amelyen belül az ilyen megállapítást meg kell tenni.
- 108 Következésképpen, ha a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjában felsorolt feltételek teljesülnek, a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságnak az ötnapos jogvesztő határidőn belül meg kell állapítani a betétek befagyását.
- 109 Márpedig az alapügy körülményeinek a vizsgálatából az következik, hogy a KTB bank által a pénzügyi nehézségeivel és likviditási problémáival kapcsolatban közölt információk alapján a BNB ez utóbbi bankot a fizetéseképtelenség kockázatának a fennállására tekintettel különleges felügyelet alá helyezte, és a KTB bank valamennyi kifizetésének és ügyletének a felfüggesztéséről határozott. Ily módon a KTB bank tekintetében hozott felügyeleti intézkedések alátámasztják a BNB által az e bank pénzügyi helyzetére figyelemmel azzal kapcsolatban táplált kétségeket, hogy az képes-e rövid határidőn belül a betétek kifizetésére. Ezenkívül a BNB által elfogadott, a KTB bank kifizetéseinek és ügyleteinek a felfüggesztésére irányuló intézkedések megakadályozták a KTB bankot abban, hogy teljesítse a betétek kifizetését.
- 110 E tényezőkön túlmenően szintén a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a BNB magatartása jogellenességének az értékelése érdekében figyelembe vegye a károkozás szándékos vagy gondatlan jellegét.

- 111 Végül a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott további körülmények nem bírnak jelentőséggel annak megállapítása tekintetében, hogy az alapügyben szóban forgó körülmények között a BNB az uniós jog értelmében vett kellően súlyos jogsértést követett-e el azzal, hogy nem állapította meg a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja szerinti ötnapos jogvesztő határidőn belül a betétek befagyását.
- 112 Ugyanis, először is, az a körülmény, hogy a betétbiztosítási alap nem rendelkezett elegendő pénzeszközzel minden biztosított betét fedezetére, nem bír jelentőséggel, mivel az ilyen körülmény nem szerepel a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság által annak megállapítása céljából figyelembe veendő szempontok között, hogy meg kell-e állapítani a betétek befagyását.
- 113 Másodszor az a körülmény, hogy azon időszak alatt, amelynek során a kifizetéseket felfüggesztették, a hitelintézetet különleges felügyelet alá vonták annak érdekében, hogy megóvják a fizetésektől, valamint az, hogy az alapügy felperesének a bankbetétje kifizetésre került azt követően, hogy a BNB megállapította a reorganizációs intézkedések sikertelenségét, szintén nem bír jelentőséggel. Egyrészt, amint a Bíróság a harmadik előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott válaszában pontosította, a 94/19 irányelv értelmében a betétek befagyasztása megállapításának nem feltétele a hitelintézet fizetésektől való mentesítése. Másrészt a 94/19 irányelv a betétesek védelmére irányul azáltal, hogy előírja, hogy azon bankbetétek tekintetében, amelyeknek a betétesek a jogosultjai, biztosítékot kell nyújtani, és azokat rövid határidőn belül ki kell fizetni.
- 114 Harmadszor, az a körülmény, hogy az alapeljárás felperesének a bankbetétje és annak kamatai a 2014. június 20. és 2014. november 6. közötti időtartamra vonatkozó kamatokat is beleértve kifizetésre kerültek, az N. Kantarev által hivatkozott kár, nem pedig a 94/19 1. cikke 3. pontja i. alpontja kellően súlyos megsértésének a fennállására vonatkozik.
- 115 A fentiekre tekintettel, és fenntartva, hogy e kérdést az előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, az, hogy a betétek befagyasztásának a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontja szerinti ötnapos jogvesztő határidőn belül történő megállapítására annak ellenére nem került sor, hogy teljesültek az e rendelkezésben egyértelműen felsorolt feltételek, az alapügyben fennálló feltételek között az uniós jog értelmében vett különösen súlyos jogsértésnek minősülhet, mivel a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott további körülmények e tekintetben nem bírnak jelentőséggel.
- 116 Ami az állam uniós jog megsértéséből eredő felelőssége megállapíthatóságának a harmadik feltételét illeti, a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy – amint az a Bíróság előtt benyújtott ügyiratokból kitűnni látszik – közvetlen okozati összefüggés áll-e fenn a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontjának megsértése és az N. Kantarev által elszenvedett kár között.
- 117 A fenti megállapítások összességére tekintettel a hetedik és nyolcadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja közvetlen hatállyal rendelkezik, és olyan jogszabálynak minősül, amelynek célja, hogy magánszemélyeket jogokkal ruházzon fel, amelyek alapján a betétesek a betétek késedelmes megtérítésével okozott kár megtérítése iránti keresetet indíthatnak. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata egyrészt, hogy az, hogy a betétek befagyasztásának az e rendelkezésben előírt öt munkanapos jogvesztő határidőn belül történő megállapítására annak ellenére nem került sor, hogy teljesültek az említett rendelkezésben egyértelműen felsorolt feltételek, az alapügyben fennálló feltételek között az uniós jog értelmében vett különösen súlyos jogsértésnek minősülhet-e, másrészt pedig hogy közvetlen okozati összefüggés áll-e fenn e jogsértés és az N. Kantarevhez hasonló betétes által elszenvedett kár között.

Az első és második kérdésről

- 118 Első és második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy olyan Bulgária által biztosított külön eljárás hiányában, amely az uniós jog valamely nemzeti hatóság által való megsértése folytán elszenvedett kár vonatkozásában e tagállam felelősségének a megállapítására irányul, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szóban forgóhoz hasonló nemzeti szabályozás, amely egyrészt két különböző, eltérő bíróságok hatáskörébe tartozó, eltérő feltételeknek alárendelt jogorvoslati lehetőséget ír elő, másrészt pedig a magánszemélyek kártérítéshez való jogát a szóban forgó nemzeti hatóság által okozott kár szándékos jellegétől, a magánszemélyt a vétkesség fennállásának a bizonyítására irányulóan terhelő kötelezettségtől, a tételes vagy a perértékkel arányos illeték megfizetésétől vagy a kárt okozó közigazgatási aktus előzetes megsemmisítésétől teszi függővé.
- 119 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a joggyakorlat eltérést mutat a BNB-vel szemben indított, az uniós jog megsértésén alapuló keresetekre alkalmazandó jogszabályok tekintetében, mivel egyes bíróságok úgy tekintik, hogy az ilyen keresetek az állami kárfelelősségről szóló törvény hatálya alá tartoznak, míg más bíróságok úgy vélik, hogy azok a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény által megállapított általános felelősségi rendszer hatálya alá tartoznak. Ezenkívül a bolgár nemzeti bankról szóló törvény a felügyeleti feladatai ellátása körében e bank felelősségét kizárólag a szándékos aktusokkal okozott károkra korlátozza.
- 120 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a jelen ítélet 94. pontjában említett három feltétel elégséges a magánszemélyek számára a kártérítéshez való jog megalapozására (2010. november 25-i Fuß ítélet, C-429/09, EU:C:2010:717, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 121 Következésképpen, noha az uniós jog egyáltalán nem zárja ki, hogy az államnak az e jog megsértéséből eredő felelőssége a nemzeti jog alapján kevésbé szigorú feltételek mellett álljon fenn, e joggal ellentétes ugyanakkor további feltételek előírása e tekintetben (2010. november 25-i Fuß ítélet, C-429/09, EU:C:2010:717, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 122 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy ilyen tárgyú uniós jogi jogszabályok hiányában minden tagállam belső jogrendjének feladata kijelölni a hatáskörrel rendelkező bíróságot és meghatározni a jogalanyok uniós jogból eredő jogai védelmének biztosítását célzó bírósági jogorvoslat eljárási szabályait (2003. szeptember 30-i Köbler ítélet, C-224/01, EU:C:2003:513, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 123 Ugyanakkor a Bíróság azt is pontosította, hogy az uniós jogból közvetlenül eredő kártérítéshez való jog sérelme nélkül, ha az ehhez szükséges feltételek teljesülnek, az adott államnak a nemzeti jog felelősségi szabályainak keretei között kell az okozott kár következményeit orvosolnia azzal, hogy a károk megtérítésére vonatkozó, a nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételek nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint azok, amelyek a hasonló jellegű, nemzeti jogon alapuló igényekre vonatkoznak (egyenértékűség elve), és nem lehetnek olyanok, hogy a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézvé tegyék a kártérítés megszerzését (a tényleges érvényesülés elve) (2010. január 26-i Transportes Urbanos y Servicios Generales ítélet, C-118/08, EU:C:2010:39, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 124 Az egyenértékűség elve megköveteli, hogy a jogorvoslatokra alkalmazandó szabályok összessége különbségtétel nélkül vonatkozzon az uniós jog megsértésén alapuló jogorvoslatokra és a belső jog megsértésén alapuló hasonló jogorvoslatokra (2017. március 15-i Aquino ítélet, C-3/16, EU:C:2017:209, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 125 A tényleges érvényesülés elve szerint a nemzeti eljárási szabályok nem lehetnek olyan jellegűek, hogy gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézvé tegyék az Unió jogrendje által biztosított jogok gyakorlását (2017. március 15-i Aquino ítélet, C-3/16, EU:C:2017:209, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 126 Ami a jelen ügyben azon anyagi jogi feltételeket illeti, amelyeknek az alapügy felperese által benyújtotthoz hasonló keresetnek meg kell felelnie, a bolgár nemzeti bankról szóló törvény azzal, hogy a kártérítéshez való jogot e nemzeti bank által okozott kár szándékosságától teszi függővé, e jogot az uniós jog kellően súlyos megsértésén túli feltételhez köti.
- 127 Ami a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvényből következő azon feltételt illeti, amely az alapügy felperesével szemben a vétkesség fennállásának a bizonyítását írja elő, a Bíróság már megállapította, hogy noha bizonyos, a nemzeti jogrendszerekben fellelhető objektív és szubjektív tényezők, amelyek egy jogrendszerben a „vétkesség” fogalmához kapcsolódhatnak, a jelen ítélet 105. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel relevánsak lehetnek annak értékelése során, hogy az uniós jog megsértése kellően súlyos-e, vagy sem, a magánszemélyeknek okozott károk megtérítésének kötelezettsége nem köthető az uniós jog kellően súlyos megsértésén túl egy, a vétkes magatartás fogalmából eredő feltételhez (2010. november 25-i Fuß ítélet, C-429/09, EU:C:2010:717, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 128 Következésképpen, egyrészt ellentétes az uniós joggal az, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló keresetben a kártérítéshez való jogot a szóban forgó nemzeti hatóság által okozott kár szándékosságától teszi függővé. Ennélfogva az alapügyben szóban forgóhoz hasonló jogvitában a bolgár nemzeti bankról szóló törvényben szereplő feltételekre figyelemmel a BNB felelőssége nem értékelhető. Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megállapítása, hogy a „vétkességnek” a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény értelmében vett fogalma túlmutat-e az uniós jog kellően súlyos megsértésén.
- 129 A nemzeti eljárási szabályokat illetően emlékeztetni kell arra, hogy annak megállapítása, hogy a nemzeti bíróság hatásköre és a jogvita eldöntésére szolgáló eljárás függ-e azon hatóság minőségétől, amelynek a jogsértés felróható, valamint az állítólagos cselekmény vagy mulasztás jellemzőitől, a tagállamok eljárási autonómiájának a körébe tartozik (lásd ebben az értelemben: 2003. szeptember 30-i Köbler ítélet, C-224/01, EU:C:2003:513, 47. pont).
- 130 Ily módon, amint azt a főtanácsnok az indítványának a 102. pontjában hangsúlyozta, nem az uniós jog feladata annak meghatározása, hogy több lehetséges eljárás közül melyiket kell alkalmazni. Ugyanakkor a megfelelő eljárás, ebből következően pedig a felelősségi rendszer kiválasztása során tiszteletben kell tartani mind az uniós jog megsértésével a magánszemélyeknek okozott károkért való állami felelősség megállapításának a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következő feltételeit, mind pedig a hatékony érvényesülés és az egyenértékűség elvét.
- 131 Az egyenértékűség elvét illetően a Bíróság nem rendelkezik semmilyen bizonyítékkal, amely kétségesse tehetné az állami kárfelelősségről szóló törvényben vagy a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvényben előírt szabályok ezen elvvel való összeegyeztethetőségét.
- 132 A hatékony érvényesülés elvét illetően a kérdést előterjesztő bíróság először is arra keresi a választ, hogy az állami kárfelelősségről szóló törvény és a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény alapján fizetendő adó összegeztethető-e ezen elvvel.
- 133 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy minden esetben, amelyben felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézvé teszi-e az uniós jogrend által a magánszemélyekre ruházott jogok alkalmazását, azt kell megvizsgálni, hogy milyen e rendelkezés egész

eljárásban betöltött helye, hogy hogyan zajlik az eljárás, és melyek a sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Tárşia ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 36. pont).

- 134 Ennek érdekében meg kell vizsgálni, hogy a nemzeti szabályozás az illeték megfizetésétől teszi-e függővé a kártérítési keresetet gyakorlását, és hogy van-e lehetőség ez alóli mentesülésre.
- 135 Szintén figyelemmel kell lenni az illeték összegének a nagyságára, és arra, hogy ezen illeték esetlegesen a bírósághoz fordulás megkerülhetetlen akadályát képezi-e, vagy sem (lásd analógia útján: 2010. december 22-i DEB-ítélet, C-279/09, EU:C:2010:811, 61. pont).
- 136 A Bíróság elé terjesztett iratokból az következik, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló jogvitában az olyan természetes személynek, mint N. Kantarev, az állami kárfelelősségről szóló törvény alapján benyújtott kereset esetén 10 BGN (hozzávetőleg 5 euró) összegű tételes illetéket, a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény alapján benyújtott kereset esetében pedig a perérték 4%-ában meghatározott arányos illetéket kell lerónia.
- 137 A Bíróság rendelkezésére álló információk alapján nem tűnik úgy, hogy a 10 BGN (hozzávetőleg 5 euró) összegű tételes illeték a bírósághoz fordulás megkerülhetetlen akadályát képezi, ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 138 Ezzel szemben nem lehet kizárni, hogy a perérték 4%-ában meghatározott arányos illeték a kártérítéshez való jog gyakorlásának jelentős akadályát képezi, különösen az ilyen illeték megfizetése alóli mentesülésre irányuló lehetőség hiányában, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 139 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az a körülmény, hogy az állami kárfelelősségről szóló törvény a kártérítéshez való jogot kizárólag azokra az esetekre korlátozza, amelyekben a kár a közigazgatási szerv jogellenesség miatt megsemmisített jogi aktusa, illetve jogellenes cselekménye vagy ténybeli mulasztása miatt következett be, összeegyeztethető-e a tényleges érvényesülés elvével.
- 140 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a valamely tagállam uniós jog megsértéséből eredő felelősségének vitatására rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségek igénybevitelét illetően a Bíróság már megállapította, hogy a nemzeti bíróság vizsgálhatja, hogy a károsult személy elvárható gondossággal járt-e el a kár elhárítása vagy enyhítése érdekében, különösen, hogy időben igénybe vette-e a rendelkezésére álló valamennyi jogorvoslati lehetőséget (2010. november 25-i Fuß ítélet, C-429/09, EU:C:2010:717, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 141 Ugyanis a tagállamok jogrendszerének közös alapelve szerint a károsult személynek, a kárviselés terhének kockázata mellett, elvárható gondossággal kell eljárnia a kár enyhítése érdekében (2010. november 25-i Fuß ítélet, C-429/09, EU:C:2010:717, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 142 Mindazonáltal a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy ellentétes lenne a tényleges érvényesülés elvével, ha előírnák, hogy a károsult személyek minden egyes esetben kötelesek igénybe venni a rendelkezésükre álló valamennyi jogorvoslati lehetőséget, még ha az túlzott nehézséggel járna is, vagy észszerűen nem követelhető meg tőlük (2010. november 25-i Fuß ítélet, C-429/09, EU:C:2010:717, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 143 Ily módon a kárt okozó közigazgatási aktus megsemmisítésének előzetes megállapítására irányuló kötelezettség önmagában nem ellentétes a tényleges érvényesülés elvével. Ugyanakkor egy ilyen kötelezettség rendkívül nehézzé teheti az uniós jog szóban forgó megsértésével okozott károk

megtérítésének elérését, ha e megsemmisítés a gyakorlatban ki van zárva (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 9-i Ferreira da Silva e Brito és társai ítélet, C-160/14, EU:C:2015:565, 51. pont) vagy nagyon korlátozott.

- 144 A jelen ügyben hangsúlyozni kell, hogy a közigazgatási szerv jogellenes jogi aktusára, illetve jogellenes cselekményére vagy mulasztására vonatkozó követelmény nem eljárási követelménynek, hanem az állam felelőssége megállapítására vonatkozó feltételnek minősül, ami az uniós jog értelmében vett kellően súlyos jogsértés fogalmával mutat rokonságot.
- 145 Ezzel szemben az a körülmény, hogy az állam felelősségének a megállapítását, ebből következően pedig a kártérítéshez való jogot a kárt okozó közigazgatási aktus előzetes és az erre irányulóan előírt eljárás szerinti megsemmisítésétől teszi függővé, eljárási követelménynek minősül.
- 146 Annak megállapítása érdekében, hogy ez a követelmény az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló helyzetben ellentétes-e a tényleges érvényesülés elvével, a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az alapügy valamennyi körülményére tekintettel megvizsgálja a bolgár szabályozást, különösen a közigazgatási aktusok megsemmisítése iránti keresetek eljárási szabályait, valamint azokat a feltételeket, amelyekről az ilyen megsemmisítést függővé teszik, hogy a szóban forgó kárt okozó közigazgatási aktus megsemmisítése a gyakorlatban nem kizárt vagy nem túlzottan korlátozott-e.
- 147 Olyan Bulgária által biztosított külön eljárás hiányában, amely az uniós jog valamely nemzeti hatóság által való megsértése folytán elszenvedett kár vonatkozásában e tagállam felelősségének a megállapítására irányul az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy:
- azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely két különböző, eltérő bíróságok hatáskörébe tartozó, eltérő feltételeknek alárendelt jogorvoslati lehetőséget ír elő, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a nemzeti jogra tekintettel a BNB-hez hasonló nemzeti hatóság felelősségét az állami kárfelelősségről szóló törvény vagy a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény alapján meg kell állapítani, és amennyiben mindkét jogorvoslati lehetőség tiszteletben tartja az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét;
 - azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyek kártérítéshez való jogát a szóban forgó nemzeti hatóság által okozott kár szándékos jellegére vonatkozó kiegészítő feltételhez köti;
 - azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyek kártérítés jogát a vétkesség fennállásának a bizonyítására irányuló kötelezettségtől teszi függővé, amennyiben a „vétkesség” fogalma nem mutat túl a „kellően súlyos jogsértés” fogalmán, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata;
 - azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely tételes vagy a perértékkel arányos illeték megfizetését írja elő, amennyiben a tételes vagy a perértékkel arányos illeték megfizetése nem ellentétes a tényleges érvényesülés elvével, figyelemmel az illeték összegére és az összeg nagyságára, arra, hogy ezen illeték esetlegesen a bírósághoz fordulás megkerülhetetlen akadályát képezi-e, vagy sem, ezen illeték kötelező jellegére, valamint az illeték alóli mentesülés lehetőségeire, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, és
 - azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a kárt okozó közigazgatási aktus előzetes megsemmisítésétől teszi függővé a magánszemélyek kártérítési jogát, amennyiben ez a követelmény észszerűen megkövetelhető a károsult személytől, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A költségekről

¹⁴⁸ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2009. március 11-i 2009/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 1994. május 30-i 94/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének 3. pontját és 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes egyrészt az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a betétek befagyasztásának a megállapítása a hitelintézet fizetési képtelenségétől és banki működési engedélyének a visszavonásától függ, másrészt pedig az a körülmény, hogy a betétek befagyasztásának a megállapítása és e betétek megtérítése érdekében eltérnek az e rendelkezésekben előírt határidőktől azzal az indokkal, hogy a hitelintézetet különleges felügyelet alá helyezték.
- 2) A 2009/14 irányelvvel módosított 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy a betétek ezen rendelkezés értelmében vett befagyasztását a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság kifejezett jogi aktusával kell megállapítani, és az nem vezethető le más jogi aktusból, így a Balgarska Narodna Bankának (bolgár nemzeti bank) a Korporativna Targovska Bankát különleges felügyelet alá helyező határozatából, és az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülményekből sem lehet e fizetési képtelenségre következtetni.
- 3) A 2009/14 irányelvvel módosított 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében valamely bankbetét befagyasztásának a megállapítása nem köthető ahhoz a feltételhez, hogy e betét jogosultja az érintett hitelintézetnél előzetesen eredménytelenül pénzeszközök felvételére irányuló kérelmet nyújtson be.
- 4) A 2009/14 irányelvvel módosított 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja közvetlen hatállyal rendelkezik, és olyan jogszabálynak minősül, amelynek célja, hogy magánszemélyeket jogokkal ruházzon fel, amelyek alapján a betétesek a betétek késedelmes megtérítésével okozott kár megtérítése iránti keresetet indíthatnak. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata egyrészt, hogy az, hogy a betétek befagyasztásának az e rendelkezésben előírt öt munkanapos jogvesztő határidőn belül történő megállapítására annak ellenére nem került sor, hogy teljesültek az említett rendelkezésben egyértelműen felsorolt feltételek, az alapügyben fennálló feltételek között az uniós jog értelmében vett különösen súlyos jogsértésnek minősülhet-e, másrészt pedig hogy közvetlen okozati összefüggés áll-e fenn e jogsértés és a Nikolay Kantarevhez hasonló betétes által elszenvedett kár között.
- 5) Olyan Bulgária által biztosított külön eljárás hiányában, amely az uniós jog valamely nemzeti hatóság által való megsértése folytán elszenvedett kár vonatkozásában e tagállam felelősségének a megállapítására irányul az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy:
 - azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely két különböző, eltérő bíróságok hatáskörébe tartozó, eltérő feltételeknek alárendelt jogorvoslati lehetőséget ír elő, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a nemzeti jogra tekintettel a bolgár nemzeti bankhoz hasonló nemzeti hatóság felelősségét a Zakon za

otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (állami kárfelelősségről szóló törvény) vagy a Zakon za zadalzheniata i dogovorite (a kárfelelősségről és a szerződésekről szóló törvény) alapján meg kell állapítani, és amennyiben mindkét jogorvoslati lehetőség tiszteletben tartja az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét;

- **azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyek kártérítéshez való jogát a szóban forgó nemzeti hatóság által okozott kár szándékos jellegére vonatkozó kiegészítő feltételhez köti;**
- **azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyek kártérítés jogát a vétkesség fennállásának a bizonyítására irányuló kötelezettségtől teszi függővé, amennyiben a „vétkesség” fogalma nem mutat túl a „kellően súlyos jogsértés” fogalmán, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata;**
- **azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely tételes vagy a perértékkel arányos illeték megfizetését írja elő, amennyiben a tételes vagy a perértékkel arányos illeték megfizetése nem ellentétes a tényleges érvényesülés elvével, figyelemmel az illeték összegére és az összeg nagyságára, arra, hogy ezen illeték esetlegesen a bírósághoz fordulás megkerülhetetlen akadályát képezi-e, vagy sem, ezen illeték kötelező jellegére, valamint az illeték alóli mentesülés lehetőségeire, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, és**
- **azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a kárt okozó közigazgatási aktus előzetes megsemmisítésétől teszi függővé a magánszemélyek kártérítési jogát, amennyiben ez a követelmény észszerűen megkövetelhető a károsult személytől, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.**

Aláírások